
PIENĒMTIE TEKSTI

P8_TA(2018)0066

Dzimumu līdztiesība ES tirdzniecības nolīgumos

Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. marta rezolūcija par dzimumu līdztiesību ES tirdzniecības nolīgumos (2017/2015(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu un 3. panta 3. punktu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8. un 10. pantu, 153. panta 1. un 2. punktu, 157. un 207. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 23. un 33. pantu,
- ņemot vērā 2015. gada ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā,
- ņemot vērā Padomes 2016. gada 16. jūnija secinājumus par dzimumu līdztiesību (00337/2016),
- ņemot vērā 2015. gada 14. jūlija Komisijas dienestu darba dokumentu par ANO Vadošo principu uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām pašreizējo situāciju (SWD(2015)0144),
- ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības paktu 2011.–2020. gadam, kas pievienots Padomes 2011. gada 7. marta secinājumiem (07166/2011),
- ņemot vērā 2015. gada 3. decembra Komisijas dienestu darba dokumentu “Stratēģiska iesaiste dzimumu līdztiesības jomā 2016.–2019. gadam” (SWD(2015)0278),
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada ziņojumu par sieviešu un vīriešu līdztiesību Eiropas Savienībā,
- ņemot vērā Komisijas 2015. gada paziņojumu “Tirdzniecība visiem. Ceļā uz atbildīgāku tirdzniecības un ieguldījumu politiku” (COM(2015)0497),
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 13. septembra ziņojumu “Ziņojums par stratēģijas “Tirdzniecība visiem” īstenošanu. Progresīvas tirdzniecības politikas īstenošana globalizācijas iespēju izmantošanai” (COM(2017)0491),

- ņemot vērā VPS regulu (Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 978/2012 par vispārējo tarifa preferenču sistēmas piemērošanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 732/2008¹),
- ņemot vērā Konfliktizrakteņu regulu (Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 17. maija Regula (ES) 2017/821, ar ko paredz piegādes ķēdes pienācīgas pārbaudes pienākumus Savienības importētājiem, kuri importē konfliktu skartu un augsta riska teritoriju izcelsmes alvu, tantalu un volframu, to rūdas un zeltu²),
- ņemot vērā Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (ECTK), jo īpaši tās 4. panta 1. punktu, kurā noteikts, ka nevienu cilvēku nedrīkst turēt verdzībā vai nebrīvē, un 14. pantu par diskriminācijas aizliegumu,
- ņemot vērā ANO 1979. gada 18. decembra Konvenciju par jebkādas sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*),
- ņemot vērā Pekinas deklarāciju un rīcības platformu, kas 1995. gada 15. septembrī pieņemta ceturtajā Pasauls sieviešu konferencē, un turpmākos noslēguma dokumentus, kuri pieņemti ANO īpašajās sanāksmēs “Pekina +5” (2000), “Pekina +10” (2005) un “Pekina +15” (2010),
- ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija) un tās 3. pantu, kurā dzimte ir definēta kā sociāli konstruētas lomas, uzvedība, nodarbošanās un īpašības, ko konkrēta sabiedrība uzskata par atbilstošām sievietēm un vīriešiem, kā arī ņemot vērā 1994. gada Amerikas Konvenciju par vardarbības pret sievietēm novēršanu, sodīšanu un izskaušanu (Belenas konvencija),
- ņemot vērā ES un tās dalībvalstu 2007. gada kopīgo stratēģiju “Atbalsts tirdzniecībai: stiprinot ES atbalstu ar tirdzniecību saistītām jaunattīstības valstu vajadzībām” un Komisijas 2017. gada 13. novembra paziņojumu “Labklājības panākšana ar tirdzniecības un ieguldījumu palīdzību. ES 2007. gada kopējās stratēģijas par atbalstu tirdzniecībai atjaunošana” (COM(2017)0667),
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembrī pieņemto rezolūciju “Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam”,
- ņemot vērā ESAO Vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem,
- ņemot vērā ESAO Pienācīgas pārbaudes vadlīnijas attiecībā uz atbildīgām izrakteņu piegādes ķēdēm no konfliktu skartajām un augsta riska teritorijām,
- ņemot vērā ANO Tirdzniecības un attīstības konferences Investīciju politikas satvaru ilgtspējīgai attīstībai (2015),
- ņemot vērā svarīgākās Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) konvencijas par dzimumu līdztiesību, tostarp Konvenciju par vienlīdzīgu atalgojumu (Nr. 100), Konvenciju par diskrimināciju attiecībā uz nodarbinātību un nodarbošanos (Nr. 111), Konvenciju par darbiniekiem ar ģimenes pienākumiem (Nr. 156) un Maternitātes aizsardzības konvenciju (Nr. 183);

¹ OV L 303, 31.10.2012., 1. lpp.

² OV L 130, 19.5.2017., 1. lpp.

- ņemot vērā 2015. gada jūnijā Briselē pieņemtā ES un *CELAC* valstu vadītāju 2015.–2017. gada samita rīcības plāna 7. nodaļu,
- ņemot vērā 2006. gada 14. februāra rezolūciju par cilvēktiesību un demokrātijas klauzulu Eiropas Savienības nolīgumos¹,
- ņemot vērā 2010. gada 25. novembra rezolūciju par cilvēktiesībām un sociāliem un vides standartiem starptautiskajos tirdzniecības nolīgumos²,
- ņemot vērā 2010. gada 25. novembra rezolūciju par starptautiskās tirdzniecības politiku klimata pārmaiņu diktēto prasību kontekstā³,
- ņemot vērā 2012. gada 11. septembra rezolūciju par sieviešu lomu videi draudzīgā ekonomikā⁴,
- ņemot vērā Parlamenta 2015. gada 9. jūnija rezolūciju par ES stratēģiju sieviešu un vīriešu līdztiesībai laikposmam pēc 2015. gada⁵,
- ņemot vērā 2016. gada 28. aprīļa rezolūciju par mājāsaimniecībās nodarbinātām sievietēm un aprūpētājām Eiropas Savienībā⁶,
- ņemot vērā 2016. gada 26. maija rezolūciju par nabadzību — dzimuma perspektīva⁷,
- ņemot vērā 2017. gada 14. marta rezolūciju par dzimumu līdztiesību Eiropas Savienībā 2014. un 2015. gadā⁸,
- ņemot vērā 2016. gada 5. jūlija rezolūciju par Parlamenta 2010. gada ieteikumu par sociāliem un vides standartiem, cilvēktiesībām un uzņēmumu sociālo atbildību īstenošanu⁹,
- ņemot vērā 2017. gada 12. septembra rezolūciju par starptautiskās tirdzniecības un ES tirdzniecības politikas ietekmi uz globālajām vērtības ķēdēm¹⁰,
- ņemot vērā 2017. gada 14. septembra ieteikumu Padomei, Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam attiecībā uz sarunām par ES un Čīles asociācijas nolīguma tirdzniecības pīlāra modernizēšanu¹¹,
- ņemot vērā triju prezidentvalstu deklarāciju par sieviešu un vīriešu līdztiesību, ar ko 2017. gada 19. jūlijā nāca klajā Igaunija, Bulgārija un Austrija — dalībvalstis, kas 18 mēnešu laikposmā no 2017. gada jūlija līdz 2018. gada decembrim bija Eiropas Savienības Padomes prezidentvalstis,

---

¹ OV C 290 E, 29.11.2006., 107. lpp.

² OV C 99 E, 3.4.2012., 31. lpp.

³ OV C 99 E, 3.4.2012., 94. lpp.

⁴ OV C 353 E, 3.12.2013., 38. lpp.;

⁵ OV C 407, 4.11.2016., 2. lpp.

⁶ OV C 66, 21.2.2018., 30. lpp.

⁷ OV C 76, 28.2.2018., 93. lpp.

⁸ Pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0073.

⁹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0298.

¹⁰ Pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0330.

¹¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0354.

- ņemot vērā Starptautiskā Sieviešu pētniecības centra pētījumu “Trade liberalisation and women’s reproductive health: linkages and pathways” (“Tirdzniecības liberalizācija un sieviešu reproduktīvā veselība: saiknes un ietekmes ceļi”),
- ņemot vērā Āfrikas tautas attīstības 2016. gada pārskatu “Accelerating Gender Equality and Women’s Empowerment in Africa” (“Straujāka virzība uz dzimumu līdztiesību un sieviešu iespēcinātību Āfrikā”)¹,
- ņemot vērā ESAO 2014. gada ziņojumu “Enhancing Women’s Economic Empowerment through Entrepreneurship and Business Leadership in OECD Countries” (“Sieviešu ekonomiskās iespēcinātības uzlabošana ar uzņēmējdarbības un uzņēmumu vadības iespēju starpniecību ESAO valstīs”)²,
- ņemot vērā rezultātus, kas gūti pēdējās augsta līmeņa starptautiskajās diskusijās par dzimumjautājumiem un tirdzniecību, īpašu uzmanību pievēršot diskusijām, kas rīkotas ES un PTO/*UNCTAD/ITC* paspārnē, tostarp — hronoloģiski apvērstā secībā — Eiropas Komisijas un Starptautiskā Tirdzniecības centra rīkotajam Starptautiskajam sieviešu un tirdzniecības jautājumu forumam (Briselē 2017. gada jūnijā)³, Parlamentārās konferences par PTO ikgadējai plenārsesijai par tēmu “Tirdzniecība kā sociālā progresa virzītāja: dzimumperspektīva” (Ženēvā 2016. gada jūnijā)⁴ un PTO plenārsesijai par tēmu “PTO nākotne? Tirdzniecība un dzimumjautājumi: sieviešu iespēcināšana ar iekļaujošām piegādes ķēdēm” (Ženēvā 2015. gada jūlijā)⁵,
- ņemot vērā, ka starptautiskā mērogā vērojami aizvien lielāki centieni ar tirdzniecības politikas starpniecību veicināt dzimumu līdztiesību, piemēram, *UNCTAD* dzimumjautājumu un attīstības programma⁶ (kas ietver pētījumus par tirdzniecības ietekmi uz sievietēm; mācību paketi tirdzniecības un dzimumjautājumu jomā un apmācību tiešsaistē par “dzimumu līdztiesības cīnītāju” statusa izveidi) un Pasaules Bankas darbības jomas, no kurām visās 14 kopš 2016. gada ir pieņemta dzimumjautājumu stratēģija,
- ņemot vērā Starptautiskā Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības centra (*ICTSD*) diskusiju dokumentu “The Gender Dimensions of Global Value Chains” (“Globālo vērtības ķēžu dzimumdimensija”, 2016. gada septembris)⁷,

¹ *UNDP*, Āfrikas tautas attīstības 2016. gada pārskats,
http://www.undp.org/content/dam/undp/library/corporate/HDR/Africa%20HDR/AfHDR_2016_lowres_EN.pdf?download.

² ESAO tehniskais ziņojums,
http://www.oecd.org/gender/Enhancing%20Women%20Economic%20Empowerment_Fin_1_Oct_2014.pdf.

³ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1632>.

⁴ https://www.wto.org/english/forums_e/parliamentarians_e/ipuconf2016_e.htm.

⁵ https://www.wto.org/english/tratop_e/devel_e/a4t_e/global_review15prog_e/global_review15prog_e.htm.

⁶ <http://unctad.org/en/Pages/DITC/Gender-and-Trade/Trade,-Gender-and-Development.aspx>.

⁷ https://www.ictsd.org/sites/default/files/research/the_gender_dimensions_of_global_value_chains_0.pdf

https://www.ictsd.org/sites/default/files/research/the_gender_dimensions_of_global_value_chains_0.pdf.

- ņemot vērā *ICTSD* diskusiju dokumentu “The Gender Dimensions of Services” (“Pakalpojumu dzimumdimensija”, 2016. gada septembris)¹,
  - ņemot vērā *UN Women* 2015. gada ziņojumu “Progress of the world’s women 2015-2016. Transforming economies, realising rights” (“Pasauls sievietes progress 2015–2016. Pārmaiņas ekonomikā, tiesību īstenošana”)²,
  - ņemot vērā *WIDE+* 2017. gada nostājas dokumentu par dzimumjautājumiem un ES tirdzniecību “How to transform EU trade policy to protect women’s rights” (“Kā ES tirdzniecības politiku pārveido tā, lai aizsargātu sievietes tiesības”)³,
  - ņemot vērā 2016. gada pētījumu “Dzimumu līdztiesība tirdzniecības nolīgumos”, kas tika sagatavots pēc Parlamenta Sievietes tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas pieprasījuma⁴,
  - ņemot vērā 2015. gada pētījumu “ES tirdzniecības politika: vai sākam ņemt vērā dzimumu līdztiesības aspektu?”, kas tika sagatavots pēc Parlamenta Starptautiskās tirdzniecības komitejas pieprasījuma⁵,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas un Sievietes tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas apvienotās sanāksmes, kas rīkotas saskaņā ar Reglamenta 55. pantu,
  - ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas un Sievietes tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas ziņojumu un Attīstības komitejas atzinumu (A8-0023/2018),
- A. tā kā LESD 8. pantā noteikts, ka Eiropas Savienība, veicos visas savas darbības gan Savienībā, gan ārpus tās, tiecas novērst nevienlīdzību un sekmēt dzimumu līdztiesību, kā arī politikas un darbību izstrādē un īstenošanā vēršas pret, piemēram, dzimumdiskrimināciju;
- B. tā kā tirdzniecības politika varētu būt rīks, ar ko sekmēt globālās un Eiropas vērtības, tostarp dzimumu līdztiesību; tā kā ES tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumi un politika nav dzimumneitrāli, proti, strukturālas nevienlīdzības dēļ to ietekme uz sievietēm un vīriešiem ir atšķirīga; tā kā sievietes saskaras ar dzimumspecifiskiem ierobežojumiem, piemēram, viņām ir ierobežota piekļuve un kontrole pār resursiem, viņas saskaras ar juridisku diskrimināciju, un tradicionālo dzimtsisko lomu dēļ viņas pārmērīgi noslogo neapmaksāts aprūpes darbs;
- C. tā kā dzimumu līdztībai būtu vienlīdz jāattiecas gan uz sievietēm, gan uz vīriešiem; tā kā publiskā un privātā sektora ieinteresēto pušu iesaiste un partnerības gan starptautiskā, gan vietējā līmenī ir svarīgas, lai sekmētu sinerģijas, kas nepieciešamas dzimumu

¹ https://www.ictsd.org/sites/default/files/research/the_gender_dimensions_of_services.pdf.

² http://progress.unwomen.org/en/2015/pdf/unw_progressreport.pdf.

³ <https://wideplus.org/2017/06/25/wide-gender-and-trade-position-paper-is-available/>.

⁴ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571388/IPOL_STU\(2016\)571388_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571388/IPOL_STU(2016)571388_EN.pdf).

⁵ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549058/EXPO_IDA\(2015\)549058_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549058/EXPO_IDA(2015)549058_EN.pdf).

līdztiesības un sieviešu iespēcinātības panākšanai, un lai uzlabotu izpratni par tādiem jautājumiem kā tiesības uz īpašumu, piekļuve finansējumam, izglītībai un arodmācībām, korporatīvā rīcība, valsts iepirkums, digitālā plaisa, kulturāli aizspriedumi;

- D. tā kā viens no tirdzniecības politikas mērķiem ir ilgtspējīga un taisnīga ekonomikas izaugsme un attīstība, kas nepieciešama, lai panāktu nabadzības mazināšanos, sociālo taisnīgumu un pienācīgu darbu un labākus dzīves apstākļus gan sievietēm, gan vīriešiem, kā arī sargātu sieviešu tiesības; tā kā dzimumu līdztiesība un visu sieviešu un meiteņu iespēcināšana ir ne vien jāmaģistralizē visos ANO ilgtspējīgas attīstības mērķos (IAM), bet ir arī patstāvīgs mērķis; tā kā IAM programma atzīst, ka tirdzniecība palīdz sekmēt ilgtspējīgu un taisnīgu attīstību un varētu palīdzēt veicināt augstākos starptautiskos darba un vides standartus un cilvēktiesības; tā kā ES tirdzniecības politika ir svarīga IAM sistēmas daļa un stingra dzimumperspektīva ir būtisks šīs sistēmas elements, kura mērķis ir panākt visiem taisnīgākus un labvēlīgākus iznākumus; tā kā tirdzniecības politika var arī paplašināt sieviešu uzņēmējdarbības iespējas un mācekļības un nodarbinātības piekļūstamību;
- E. tā kā starptautiskās tirdzniecības un dzimumaspektu saikne ir tik sarežģīta, ka ir nepieciešams padziļināti izprast relevantos faktoros, tostarp apzināt, analizēt un monitorēt ekonomisko un sociālo dinamiku, kas vajadzīgs, lai izstrādātu efektīvu tirdzniecības politiku, kura būtu vērsta uz tādu ekonomisko attīstību, kas sekmē arī sieviešu iespēcinātību un dzimumu līdztiesību; tā kā tāpēc tirdzniecības politikai jāņem vērā tās tiešā un netiešā ietekme dzimumaspektā, kā arī konkrētie vietējie apstākļi, lai nereproducētu un nesaasinātu pastāvošās dzimumšķirtnes un dzimtos stereotipus un lai proaktīvi stiprinātu dzimumu līdztiesību; tā kā tirdzniecības politikas panākumi būtu jāvērtē arī pēc tā, vai tai ir pozitīva un vienlīdzīga ietekme gan uz sievietēm, gan uz vīriešiem;
- F. tā kā ekonomikas attīstība un dzimumu līdztiesība nereti ir savstarpēji cieši saistītas; tā kā ir plaši atzīts, ka sabiedrības ar mazāku dzimumu nevienlīdzības pakāpi parasti attīstītās ātrāk;
- G. tā kā tirdzniecības liberalizācijas ietekme uz cilvēkiem ir atkarīga arī no viņu ģeogrāfiskās atrašanās vietas un saimniecības nozares, kurā viņi darbojas; tā kā gan valstīs, gan starp tām pastāv būtiskas atšķirības tādos aspektos kā ražošanas struktūras, sieviešu līdzdalība darbaspēkā un sociālās aizsardzības sistēmas; tā kā sievietes ir lielākā daļa darbinieku tādās nozarēs kā apģērba ražošana un tekstilrūpniecība, telekomunikācija, tūrisms, aprūpes ekonomika un lauksaimniecība, kurās tās lielākoties strādā zemāk atalgotu vai zemāka statusa oficiālu vai neoficiālu darbu nekā vīrieši; tā kā tas var novest pie ļaunprātīgas izturēšanās darbavietā, diskriminācijas, dzimumu segregācijas profesiju un veikto darbu ziņā, darba samaksas un darba apstākļu dzimumšķirtnēm, kā arī dzimumspecifiskiem ierobežojumiem attiecībā uz ražošanas resursu, infrastruktūras un pakalpojumu pieejamību; tā kā brīvās tirdzniecības nolīgumi (BTN) var izraisīt nodarbinātības izmaiņas un darbvietu zudumu, īpaši ar eksportu saistītās nozarēs, kurās sievietes bieži vien ir lielākā daļa darbaspēka; tā kā tāpēc dzimumaspekta novērtējumi par konkrētām valstīm un konkrētām nozarēm sniedz būtisku pievienoto vērtību tirdzniecības nolīgumu izstrādē;
- H. tā kā 2011. gadā ES no eksporta atkarīgs darbs bija aptuveni vienai no deviņām nodarbinātām sievietēm (11 %);
- I. tā kā saskaņā ar Komisijas 2017. gada pētījumu gandrīz 12 miljoniem sieviešu ES ir

darbs, kas ir atkarīgs no preču un pakalpojumu eksporta uz citām pasaules daļām¹;

- J. tā kā, atsaucoties uz faktos balstītiem pētījumiem, *UNCTAD* stingri norāda uz ierobežojumiem, ar kuriem, mēģinot izmantot tirdzniecības sniegtās iespējas, saskaras sievietes un kurus rada tādi faktori kā labākam darbam vajadzīgas tehniskās apmācības trūkums, mājsaimniecības darbu atvieglojošu publisko pakalpojumu trūkums un ierobežota piekļuve un kontrole pār resursiem, tostarp kredītu un zemi, informāciju, kā arī tīkliem; tā kā, ņemot to vērā, *UNCTAD* iesaka novērtējumos skatīt tirdzniecības politikas iespējamo ietekmi uz dzimumu līdztiesību un sieviešu iespēcinātību tādās jomās kā nodarbinātība, mazie uzņēmumi, cenas, lauksaimniecības ražīgums, pašnodrošinājuma lauksaimniecība un migrācija²;
- K. tā kā pašreizējās ES tirdzniecības politikas un tās stratēģijas “Tirdzniecība visiem” pamatā ir trīs pamatprincipi, proti, efektivitāte, pārredzamība un vērtības, taču tām trūkst dzimumu līdztiesības perspektīvas; tā kā Komisija pārskatītajā Tirdzniecības atbalsta stratēģijā ir atkārtojusi un paplašinājusi apņemšanos panākt dzimumu līdztiesību un sieviešu ekonomisko iespēcinātību, norādot, ka dzimumu līdztiesība ir ne tikai viena no pamata cilvēktiesībām, bet arī izšķirīgi svarīgs ekonomikas attīstības faktors, jo ļauj pilnvērtīgi izmantot pieejamo ES politikas instrumentu plašo klāstu, lai palielinātu to kopējo ietekmi uz izaugsmi un nabadzības mazināšanu; tā kā, ņemot vērā *CEDAW* noteikumus, ES būtu jādod pamats, uz kā panākt sieviešu un vīriešu līdztiesību, nodrošinot sievietēm vienādu piekļuvi un vienādas iespējas politiskajā, ekonomiskajā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī tādās jomās kā izglītība, veselība un nodarbinātība;
- L. tā kā tirdzniecība un tirdzniecības nolīgumi ietekmē sievietes kā potenciālās uzņēmējas, patērētājas, darba ņēmējas un neoficiāli strādājošās; tā kā ir izšķirīgi svarīgi atzīt un labāk izprast tirdzniecības politikas dzimumspecifisko ietekmi, lai varētu reaģēt ar atbilstošiem politikas pasākumiem; tā kā nolūkā sasniegt šo mērķi ir jāizstrādā adekvātas metodes, ar ko nodrošināt, ka vienmēr tiek izvērtēta ES tirdzniecības politikas un nolīgumu potenciālā ietekme uz dzimumu līdztiesību un sieviešu tiesībām; tā kā Komisijai būtu jāveic kvantitatīvi, pēc dzimumiem dalīti pētījumi par atsevišķām nozarēm, piemēram, uzņēmējdarbību, zinātni un tehnoloģiju; tā kā līdz šim ES tirdzniecības nolīgumus ir slēgusi, neizvērtējot to ietekmi uz sievietēm un dzimumu līdztiesību; tā kā Komisija ir paziņojusi, ka pirmo reizi ES vēsturē modernizētā Čīles un ES asociācijas nolīgumā būs īpaša sadaļa par dzimumjautājumiem un tirdzniecību;
- M. tā kā tirdzniecības nolīgumu ilgtspējīgas ietekmes novērtējumos netiek pietiekami skatīti dzimumjautājumi un sieviešu tiesības;
- N. tā kā *ex ante* novērtējums par tirdzniecības politikas ietekmi dzimumaspektā var sekmēt sieviešu iespēcinātību un labklājību un vienlaikus palīdzēt mazināt pašreizējās atšķirības un novērst dzimumu nevienlīdzības padziļināšanos;
- O. tā kā, izskatot pastāvošos ES daudzpusējos un divpusējos nolīgumus, redzams, ka 20 % nolīgumu ar tirdzniecības partneriem ārpus Eiropas minētas sieviešu tiesības un ka 40 %

---

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/june/tradoc_155632.pdf.

² “Implementing gender-aware ex ante evaluations to maximize the benefits of trade reforms for women” (“Dzimumsensitīvu *ex ante* novērtējumu ieviešana nolūkā maksimāli palielināt ieguvumus, ko tirdzniecības reformas sniedz sievietēm”), http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/presspb2016d7_en.pdf.

šo nolīgumu iekļauts teksts, kura mērķis ir uzlabot dzimumu līdztiesību; tā kā teksts, kas šajos nolīgumos vērsts uz sieviešu iespēcinātības veicināšanu, lielākoties ir brīvprātīgs, bet, ja tas tomēr ir saistošs, tad praksē tā izpilde nav panākama; tā kā nesens Komisijas pētījums liecina, ka pastāv dzimumšķirtne iespējās atrast darbu; tā kā šis pētījums rāda, ka sieviešu iespēcinātība līdz 2025. gadam globālo IKP varētu palielināt par USD 28 miljardiem un, ņemot vērā sieviešu lomu sabiedrībā, tas ir būtiski gan no ekonomikas, gan no sociālās un nabadzības izskaušanas perspektīvas;

- P. tā kā gan jaunattīstības, gan attīstītajās valstīs mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi (MMVU) ir lielākā daļa privātā sektora un nodrošina lielāko daļu darbvieta; tā kā pēc Starptautiskā Tirdzniecības centra (*ITC*) datiem MMVU kopā ir 95 % no visiem pasaules uzņēmumiem, kā arī nodrošina aptuveni 50 % globālā IKP un vairāk nekā 70 % kopējās nodarbinātības; tā kā sievietēm pieder līdz 40 % MMVU, bet sievietes vada tikai 15 % eksporta uzņēmumu; tā kā ESAO dati liecina, ka sievietes uzņēmējas bieži vien joprojām pelna par 30–40 % mazāk nekā vīrieši uzņēmēji¹;
- Q. tā kā Eiropas publiskās diskusijas un reakcija uz tirdzniecības sarunām, piemēram, par transatlantisko tirdzniecības un investīciju partnerību (TTIP), ES un Kanādas visaptverošo ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu (*CETA*) un pakalpojumu tirdzniecības nolīgumu (*TiSA*), ir apliecinājušas, ka ir vajadzīgas pārredzamas un iekļaujošas sarunas, kurās tiek ņemtas vērā daudzu Eiropas valstu iedzīvotāju paustās bažas; tā kā ES tirdzniecības politikas vajadzībām nedrīkstētu mīkstināt nekādus ES standartus un tā kā sabiedrisko pakalpojumu joma vienmēr būtu jāizslēdz no tirdzniecības sarunām; tā kā strīdu izšķiršanas mehānismi būtu jāizstrādā tā, lai tiktu garantēta atsevišķo valdību spēja īstenot regulatīvo funkciju sabiedrības interesēs un kalpot publiskās politikas mērķiem; tā kā progress jāpanāk arī citās izšķirīgi svarīgās jomās, piemēram, jānostiprina uzņēmumu korporatīvās sociālās atbildības (KSA) pienākumi cilvēktiesību jomā; tā kā globālo vērtības ķēžu kontekstā ir jāīsteno globāla holistiska pieeja korporatīvajai atbildībai par cilvēktiesību pārkāpumiem;
- R. tā kā ANO vadošie principi uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām ir saistoši visām valstīm un visiem uzņēmumiem neatkarīgi no lieluma, nozares, atrašanās vietas, īpašuma formas un struktūras;
- S. tā kā Globālajā Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā, kuru Padome pieņēma 2016. gada jūnijā, apstiprināts, ka cilvēktiesības sistemātiski jāmaģistrālizē visās politikas nozarēs un institūcijās, tostarp starptautiskās tirdzniecības un tirdzniecības politikā;
- T. tā kā viens no vispārējās preferenču shēmas (VPS) mērķiem ir palīdzēt izskaust nabadzību un sekmēt ilgtspējīgu attīstību un labu pārvaldību; tā kā VPS+ paredz nosacījumu, kura mērķis ir nodrošināt, ka atbilstīgas jaunattīstības valstis ratificē un īsteno 27 starptautiskās konvencijas par cilvēktiesībām un darba tiesībām, vides aizsardzību un labu pārvaldību; tā kā ir izšķirīgi svarīgi regulāri monitorēt to īstenošanu, vajadzības gadījumā rīkoties un īpašu uzmanību pievērst dzimumu līdztiesībai; tā kā viena no minētajām konvencijām ir *CEDAW*;

---

¹ ESAO vispārējais ziņojums “Enhancing Women’s Economic Empowerment through Entrepreneurship and Business Leadership in OECD Countries” (2014), http://www.oecd.org/gender/Enhancing%20Women%20Economic%20Empowerment_Fin_1_Oct_2014.pdf.

- U. tā kā vairāk nekā 40 % lauksaimniecības darba dienvidu puslodē veic sievietes;
- V. tā kā globālās tirdzniecības paplašināšanās un jaunattīstības valstu integrācija globālās vērtības ķēdēs var izraisīt dzimumu nevienlīdzību, ja tās izmanto, lai ražotu ekonomiski konkurētspējīgākus ražojumus; tā kā daudzām strādājošām sievietēm tā ir arī ļāvusi no neoficiāla darba pāriet uz oficiālu; tā kā globālo vērtības ķēžu kontekstā aizvien pieaug izcelsmes noteikumu nozīme, jo šajās ķēdēs ražošana aptver vairākas valstis; tā kā skaidrāki un precīzāki izcelsmes noteikumi var radīt sistēmu, kas palīdzētu virzīties uz pilnīgu pārredzamību un pārskatatbildību piegādes ķēdēs, un tas var pozitīvi ietekmēt sievietes, īpaši apģērbu nozarē;
- W. tā kā šīs jaunās ar tirdzniecību saistītās darba iespējas sievietēm jaunattīstības valstīs būtiski palielina mājāsaimniecības ieņēmumus un samazina nabadzību;
- X. tā kā apģērbu nozarē ir nodarbinātas galvenokārt sievietes; tā kā ir svarīgi atgādināt, ka 2012. gada septembrī Karači (Pakistānā) liesmās gāja bojā 289 cilvēki, tajā pašā gadā *Tazreen* apģērbu fabrikā (Bangladešā) notikusajā ugunsgrēkā gāja bojā 117 cilvēki un vairāk nekā 200 cilvēku tika ievainoti un 2013. gadā tajā pašā valstī, sabrūkot *Rana Plaza* ēkai, gāja bojā 1129 cilvēki un vēl aptuveni 2500 tika ievainoti; tā kā visi šie negadījumi notika apģērbu fabrikās;
- Y. tā kā eksporta pārstrādes zonās (EPZ) lielākā daļa darba ņēmēju ir sievietes; tā kā dažās valstīs EPZ ir atbrīvotas no vietējo darba tiesību aktu ievērošanas, aizliedz vai ierobežo arodbiedrību darbību un nenodrošina darba ņēmējiem tiesiskās aizsardzības līdzekļus, bet tas nepārprotami ir pretrunā SDO pamatstandartiem;
- Z. tā kā publiskajam un privātajam sektoram, pilsoniskajai sabiedrībai (īpaši sieviešu tiesību organizācijām), sociālajiem partneriem un arodbiedrībām ir zināšanas un spējas, kas vajadzīgas, lai būtiski palīdzētu veidot un uzraudzīt tirdzniecības politiku un vākt datus, kuri var dot priekšstatu par sarežģījumiem, ar ko sievietes saskaras tirdzniecības liberalizācijas kontekstā, nolūkā stiprināt sieviešu tiesības, viņu ekonomisko iespēcinātību un sieviešu uzņēmējdarbības sekmēšanu;
- AA. tā kā tādos pasākumos kā Starptautiskais forums par sievietēm un tirdzniecību, ko 2017. gada 20. jūnijā organizēja Komisija, daudzas ekonomikas sektora ieinteresētās personas un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji var apmainīties viedokļiem un sākt iniciatīvas, kas attiecas uz tirdzniecības ietekmi uz dzimumu līdztiesību;
- AB. tā kā daudzpusējās platformas un starpvaldību forumi, piemēram, ANO IAM un *Women 20 (W20)*, būtiski palīdz veicināt ekspertu diskusijas un rīcību dzimumjautājumos, kā arī nodrošināt labu pamatu vienprātības rašanai;
- AC. tā kā ES sarunās par tirdzniecības nolīgumiem un šo tirdzniecības nolīgumu piemērošanas jomā nedrīkstētu ietvert sabiedriskos pakalpojumus un pastāvošus un turpmākus vispārējas nozīmes pakalpojumus, kā arī vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumus (piemēram, bet ne tikai ūdensapgādes, sanitārijas, veselības, aprūpes, sociālos pakalpojumus, sociālā nodrošinājuma sistēmas, izglītību, atkritumu apsaimniekošanu un sabiedrisko transportu); tā kā Komisija ir apņēmusies nodrošināt, ka šie pakalpojumi paliks dalībvalstu kompetencē un ka valdībām nevarēs prasīt nekādu pakalpojumu privatizāciju vai jebkad liegt noteikt, regulēt, sniegt un atbalstīt vispārējas nozīmes pakalpojumus;

- AD. tā kā pakalpojumu tirdzniecība un publiskais iepirkums var nesamērīgi ietekmēt sievietes un tā kā publiskais iepirkums joprojām ir līdzeklis, ar ko valstis var pozitīvi ietekmēt nelabvēlīgā situācijā esošās iedzīvotāju grupas, īpaši sievietes; tā kā veselības un aprūpes pakalpojumu privatizācija var palielināt nevienlīdzību un negatīvi ietekmēt daudzus sieviešu darba apstākļus; tā kā tādu sieviešu skaits, kuras ir nodarbinātas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā vai sabiedrisko pakalpojumu nozarē, ir virs vidējā rādītāja un, būdamas šo pakalpojumu lietotājas, viņas ir vairāk nekā vīrieši atkarīgas no kvalitatīviem, cenas ziņā pieņemamiem, piekļūstamiem un uz pieprasījumu balstītiem sabiedriskajiem pakalpojumiem, īpaši attiecībā uz tādiem sabiedriskajiem pakalpojumiem kā bērnu aprūpe un apgādājamo personu aprūpe; tā kā mājsaimniecību līdzekļu samazināšanās un sabiedrisko pakalpojumu samazinājumi, kā arī cenu pieaugums šo aprūpes slogu parasti novel gandrīz tikai uz sieviešu pleciem, savukārt tas kavē dzimumu līdztiesību;
- AE. tā kā intelektuālā īpašuma tiesību (IĪT) sistēma nāk par labu ES zināšanu ekonomikai; tā kā IĪT noteikumiem, kas saistīti ar patentiem, kuri aizliedz ģenērisko zāļu ražošanu, var būt ievērojama ietekme uz sieviešu īpašajām veselības vajadzībām; tā kā sievietes vairāk nekā vīrieši paļaujas uz cenas ziņā pieņemamu piekļuvi veselības aprūpei un zālēm, kā arī to pieejamību, īpaši seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību ziņā; tā kā zāļu piekļūstamība trešās valstīs nebūtu jāierobežo, atsaucoties uz IĪT aizsardzību;
- AF. tā kā lēmumus par tirdzniecību un tirdzniecības nolīgumiem tikai nelielā mērā pieņem sievietes, jo sarunu grupu, parlamentu un valdību sastāvs nebūt nav dzimumlīdzsvarots; tā kā dzimumu līdzsvars šajās iestādēs varētu ne tikai sekmēt dzimumu līdztiesības jautājuma integrāciju, bet arī vairot lēmumu pieņemšanas demokrātisko leģitimitāti;
- AG. tā kā Komisijā un EĀDD trūkst cilvēkresursu, kam būtu uzdots nodrošināt, ka ES tirdzniecības politikā un īpaši visā tirdzniecības sarunu procesā tiek maģīstralizēta dzimumperspektīva;
- AH. tā kā Komisijai, strādājot pie salīdzinoši jaunu tirdzniecības politikas jomu, piemēram, e-komercijas, tiesiskā regulējuma, vajadzētu jau no sākuma ņemt vērā tās ietekmi uz dzimtes lomām, darba un privātās dzīves līdzsvaru un neapmaksātā darba apmēru;
- AI. tā kā konfliktizraķteņu tirdzniecība ir izrādījusies tieši saistīta ar plaši izplatītiem cilvēktiesību pārkāpumiem, tostarp sieviešu un meiteņu izvarošanu un seksuālu vardarbību pret sievietēm un meitenēm, bērnu un vergu darbu, kā arī cilvēku masveida pārvietošanu,

I. Dzimumu līdztiesības stiprināšana tirdzniecībā: vispārīgi komentāri un uzdevumi

1. uzsver, ka ES ir pienākums īstenot vērtībās balstītu tirdzniecības politiku un tas ietver darba un vides tiesību augsta līmeņa aizsardzības nodrošināšanu, kā arī pamatbrīvību un cilvēktiesību, tostarp dzimumu līdztiesības, ievērošanu; atgādina, ka visos ES tirdzniecības nolīgumos jābūt vērienīgai un izpildāmai sadaļai par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību (TIA); uzsver, ka ES nolīgumu tirdzniecības saistības nekādā gadījumā nedrīkstētu prevalēt pār cilvēktiesībām, sieviešu tiesībām un vides aizsardzību un tām būtu jāņem vērā vietējie, sociālie un ekonomiskie apstākļi;
2. atgādina, ka dzimumu līdztiesība ir stingri noteikta visā ES politikā, kā norādīts LESD 8. pantā; norāda, ka šajā pantā noteikts: “Veicot savas darbības, Savienība tiecas novērst nevienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem un sekmēt vienlīdzību.”; aicina Komisiju

- palielināt politisko saskaņotību starp dažādām politikas jomām, piemēram, tirdzniecību, attīstību, lauksaimniecību, nodarbinātību, migrāciju un dzimumu līdztiesību;
3. uzsver, ka taisnīgai un iekļaujošai starptautiskās tirdzniecības politikai vajadzīgs skaidrs satvars, kas palielinātu sieviešu iespēcinātību un uzlabotu viņu dzīves un darba apstākļus, stiprinātu dzimumu līdztiesību, aizsargātu vidi un sekmētu sociālo taisnīgumu, starptautisko solidaritāti un starptautisko ekonomisko attīstību;
  4. uzsver, ka par tirdzniecības politikas vispārējo mērķi jāizvirza mērķis veicināt abpusēji izdevīgu ekonomisko izaugsmi; atgādina, ka, lai gan tirdzniecības politika var veicināt citas vērtības, par kurām Eiropas Savienība iestājas daudzpusējā līmenī, ne visus globālus jautājumus var atrisināt ar tirdzniecības politikas un tirdzniecības nolīgumu starpniecību;
  5. uzstāj, ka jaunās paaudzes tirdzniecības nolīgumiem būtu jāatbalsta attiecīgi starptautiskie standarti un tiesību instrumenti, tostarp dzimumu līdztiesības jomā, piemēram, *CEDAW*, Pekinas Rīcības platforma, SDO pamatkonvencijas un IAM;
  6. uzsver, ka ES nolīgumu tirdzniecības saistības nekādā gadījumā nedrīkstētu prevalēt pār cilvēktiesībām; atzinīgi vērtē ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām un aicina dalībvalstis pieņemt un sīki izstrādāt nacionālos rīcības plānus saskaņā ar ANO vadošajiem principiem, ņemot vērā sieviešu tiesības un nepieciešamību apkarot dzimumbalstītu vardarbību; aicina Komisiju tirdzniecības sarunas izmantot, lai mudinātu ES tirdzniecības partnerus pieņemt savus nacionālos rīcības plānus; atbalsta pašreizējās sarunas, kuru mērķis ir izveidot saistošu ANO cilvēktiesību instrumentu, kas attiektos uz transnacionālajām korporācijām un citiem uzņēmumiem; uzsver, cik svarīga ir ES aktīva iesaiste šajā starpvaldību procesā, un aicina Komisiju un dalībvalstis mudināt tirdzniecības partnerus konstruktīvi piedalīties šajās sarunās;
  7. aicina Komisiju nodrošināt, ka ES tirdzniecības partneri pilnībā ievēro Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 16. un 17. pantu, kas ir līdzeklis, ar ko cīnīties pret dzimumu nevienlīdzību sociālo un ekonomisko tiesību jomā;
  8. atgādina, ka tikai dalībvalstu kompetencē ir regulēt un pavērst pretējā virzienā vispārējās nozīmes pakalpojumu liberalizāciju, un tāpēc aicina tās aizsargāt tādas fundamentālus mērķus kā dzimumu līdztiesība, cilvēktiesības un pamatbrīvības, sabiedrības veselība un sociālie un vides standarti;
  9. uzsver, ka valdībām ir jāsauglabā savas iespējas piešķirt resursus sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības nodrošināšanai; šajā sakarā uzsver, ka atbilstoši IAM 17.15. uzdevumam ir ārkārtīgi svarīgi ņemt vērā partnervalstu demokrātisko politiskās rīcības brīvību pieņemt konkrētās valsts apstākļiem piemērotu regulējumu un lēmumus, reaģēt uz valsts iedzīvotāju prasībām un pildīt pienākumus cilvēktiesību jomā un citas starptautiskās saistības, arī dzimumu līdztiesības jomā;
  10. atgādina, ka ir aicinājis Komisiju atteikties no ieguldītāja un valsts strīdu izšķiršanas (IVSI) sistēmas, un uzsver, ka jebkuram strīdu izšķiršanas mehānismam jābūt izveidotam tā, lai garantētu individuālo valdību spēju īstenot regulatīvo funkciju sabiedrības interesēs un kalpot publiskās politikas mērķiem, tostarp veikt pasākumus, kuri sekmētu dzimumu līdztiesību, kā arī lielākas darba, vides un patērētāju tiesības;
  11. norāda, ka IĪT noteikumi tirdzniecībā bieži vien ietekmē sabiedrības veselību un jo īpaši

sieviešu īpašās veselības vajadzības; aicina Komisiju un Padomi nodrošināt, ka tirdzniecības nolīgumu IĪT noteikumos ir pienācīgi ņemtas vērā sieviešu tiesības, īpaši šo noteikumu ietekme uz sieviešu veselību, tostarp cenas ziņā pieņemamas veselības aprūpes un zāļu piekļūstamību; aicina Komisiju un Padomi sekmēt ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, jo tas ir īpaši svarīgs instruments, ar ko iespēcināt lauku sievietes; turklāt aicina Komisiju, Padomi un dalībvalstis pārdomāt aizsardzības piemērošanu nelauksaimnieciskiem produktiem, paturot prātā, ka ES jau ir piekritusi aizsargāt nelauksaimniecisku produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norādes brīvās tirdzniecības nolīgumos;

12. atgādina, ka IAM sasniegšanai ir nepieciešami pēc dzimumiem sadalīti dati, lai varētu izsekot progresam virzībā uz visiem mērķiem, tostarp 5. IAM dzimumu līdztiesības jomā; uzsver, ka nav pieejami adekvāti dati par tirdzniecības ietekmi uz dzimumu līdztiesību, un aicina vākt pietiekamus un adekvātus pēc dzimumiem sadalītus datus par tirdzniecības ietekmi; uzsver, ka šādi dati dotu iespēju izstrādāt metodiku ar skaidriem un kvantificējamiem rādītājiem reģionālā, nacionālā un nozaru līmenī, uzlabot analīzi un noteikt sasniedzamos mērķus un pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka sievietes un vīrieši no tirdzniecības iegūst vienlīdzīgi; uzsver, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš kvantitatīvai un kvalitatīvai pēc dzimumiem sadalītai analīzei par nodarbinātības attīstību, aktīvu īpašumtiesībām un finansiālo integrāciju nozarēs, kuras skārusi tirdzniecība; mudina Komisiju sadarboties ar Eiropas un starptautiskajām organizācijām, piemēram, Pasaules Banku, Apvienoto Nāciju Organizāciju, ESAO un Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtu (*EIGE*), kā arī valstu statistikas iestādēm, lai uzlabotu šādu datu vākšanu un pieejamību; aicina ES un tās dalībvalstis *ex ante* un *ex post* ietekmes novērtējumos iekļaut ES tirdzniecības politikas un nolīgumu dzimumu ietekmējumu konkrētās valstīs un konkrētās nozarēs; uzsver, ka dzimumorientētās analīzes rezultāti būtu jāņem vērā tirdzniecības sarunās — skatot gan pozitīvo, gan negatīvo ietekmi visā procesā no sarunu posma līdz īstenošanai — un jāpapildina ar pasākumiem, kas novērstu vai atsvērtu iespējamo negatīvo ietekmi;

II. Dzimumu līdztiesības stiprināšana tirdzniecībā: nozarspecifiski apsvērumi un uzdevumi

13. uzsver, ka vispārējas nozīmes pakalpojumi un vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumi, piemēram, ūdensapgāde, sociālie pakalpojumi, sociālā nodrošinājuma sistēmas, izglītība, atkritumu apsaimniekošana, sabiedriskais transports un veselības aprūpe, nav iekļaujami tirdzniecības sarunās un ietilpst dalībvalstu valdību kompetencē; mudina ES nodrošināt, ka tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumi nenoved pie sabiedrisko pakalpojumu privatizācijas, kas varētu ietekmēt sievietes gan kā pakalpojumu sniedzējas, gan kā to lietotājas un palielināt dzimumu nevienlīdzību; uzsver, ka dzimumu līdztiesības ziņā publiski sociālie pakalpojumi ir īpaši svarīgi, jo šādu pakalpojumu piekļūstamības, izmantošanas cenu un kvalitātes izmaiņas var radīt nelīdzsvarotu neapmaksāta aprūpes darba sadalījumu pa dzimumiem; atgādina, ka valdībām un nacionālajām un vietējām iestādēm ir jāsauglabā pilnīgas tiesības un spēja ieviest, regulēt, pieņemt, saglabāt un atcelt pasākumus, kuri attiecas uz vispārējas nozīmes pakalpojumu un vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu universālas piekļūstamības pasūtīšanu, organizēšanu, finansēšanu un sniegšanu;
14. uzsver, ka tirdzniecības politika var ietekmēt būtisku veselības pakalpojumu piekļūstamību un līdz ar to var ietekmēt arī reproduktīvās un seksuālās veselības un tiesību pakalpojumu piekļūstamību un šīs jomas mērķu attīstību politikas, programmu un pakalpojumu aspektā; tāpēc uzsver, ka pamata veselības aprūpe — sevišķi piekļuve

seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību pakalpojumiem — nav pakļauta tirdzniecības sarunām, un norāda, ka šie pakalpojumi ir dalībvalstu kompetencē;

15. aicina pieņemt saistošus, izpildāmus un efektīvus pasākumus, ar ko apkarot ekspluatāciju un uzlabot tādu sieviešu darba un dzīves apstākļus, kuras strādā eksportorientētās nozarēs, ievērojot mērķi uzlabot sieviešu dzīves un darba apstākļus bažas raisošās valstīs un nozarēs, jo īpaši apģērba un tekstilizstrādājumu ražošanā un lauksaimniecībā, lai nepieļautu, ka tirdzniecības liberalizācija palielina darba tiesību nedrošību un darba samaksas dzimumšķirtnes; uzskata, ka šādi pasākumi un kopīgu definīciju izveide dotu iespēju darboties skaidrāk un koordinētāk ar starptautiskajām organizācijām, piemēram, ANO, PTO, SDO un ESAO; uzskata, ka Bangladešas ilgtspējības pakts ir labs piemērs un solis uz priekšu uzraudzības mehānisma ieviešanā, un aicina pilnībā ievērot tā nosacījumus; šajā kontekstā aicina Komisiju, visus starptautiskos aktorus un visus attiecīgos uzņēmumus atzīt un ievērot jaunās ESAO Pienācīgas pārbaudes vadlīnijas par atbildīgām piegādes ķēdēm apģērba un apavu ražošanas nozarē;
16. aicina vairāk pievērsties sieviešu darbam neoficiālajā sektorā, atzīstot, ka ir jānostiprina pienācīga darba standarti sievietēm, kas strādā šajā sektorā;
17. uzsver, ka parasti sievietes un meitenes cieš visvairāk, jo cilvēku tirdzniecība darbaspēka vajadzībām ir ļoti cieši saistīta ar cilvēku tirdzniecību seksuālas izmantošanas nolūkos;
18. uzsver, ka lauksaimniecības produktu eksporta pieaugums kopumā sievietēm ir mazāk izdevīgs nekā vīriešiem, jo jaunās tendences liecina, ka mazie lauksaimnieki — no kuriem daudzas ir sievietes — bieži vien nav tādā pozīcijā, kas ļautu konkurēt aizjūras tirgos, jo šīs iespējas ierobežo mantojuma tiesības un viņām nav pieejams kredīts, informācija, zeme un tīkli, kā arī trūkst iespēju izpildīt jaunus noteikumus un standartus; norāda, ka ir īpaši jācenšas palielināt tirdzniecības politikas pozitīvo ietekmi uz sievietēm lauksaimniecības nozarē, kurā ir apzināta īpaša sieviešu neaizsargātība, bet arī skaidrs viņu iespēcinātības potenciāls; uzsver, ka labvēlīgu ietekmi uz sievietēm piederošajiem uzņēmumiem radītu dzimtisko stereotipu izskaušana, labāka piekļuve tirgum un finansējumam, tirgvedības izglītība un tīkli, kā arī spēju veidošanas un apmācības uzlabošana; norāda, ka tirdzniecības liberalizācija sievietes varētu ietekmēt negatīvi tādās nozarēs kā lauksaimniecība un pārtikas pārstrāde; uzsver, ka, lai gan globālā līmenī sievietes darba ņēmējas dominē pārtikas ražošanā (būdamas 50–80 % globālā darbaspēka), viņām pieder mazāk nekā 20 % zemes un līdz ar to aizvien lielākā zemes komercpieprasījuma dēļ nabadzīgākām sievietēm ir grūti iegūt vai saglabāt drošu un taisnīgu piekļuvi zemei; atgādina, ka ir jānovērš tirdzniecības nolīgumu IIT klauzulu — piemēram, sēklu privatizācijas noteikumu — potenciālā negatīvā ietekme uz uztursuverenitāti;
19. uzsver, ka sievietes, kas strādā pašnodrošinājuma lauksaimniecībā, saskaras ar papildu šķēršļiem, kuri liedz saglabāt uztursuverenitāti, jo saskaņā ar Starptautisko jaunu augu šķirņu aizsardzības konvenciju (*UPOV* konvencija) tirdzniecības nolīgumos ir stingri aizsargātas jaunas augu šķirnes;
20. uzsver, ka importētie ES lauksaimniecības produkti var būt par zemāku cenu nekā tradicionālo mazo saimniecību produkti un līdz ar to var apdraudēt sieviešu iztiku;
21. atgādina par MMVU būtisko lomu ES ekonomikas struktūrā; aicina Komisiju arī

turpmāk atbalstīt MMVU, īpaši pievērsties un paredzot pasākumus sieviešu vadītiem MMVU; aicina ES un tās dalībvalstis, izveidojot eksporta palīdzības dienestus, sevišķu uzmanību pievērst sieviešu vadītu MMVU īpašajiem apstākļiem, izmantot BTN radītās iespējas un pastiprināt pakalpojumus, tehnoloģijas un infrastruktūru (piemēram, piekļuvi internetam), kas ir īpaši svarīgi sieviešu un viņu vadīto MMVU ekonomiskajai iespēcinātībai; aicina Komisiju palīdzēt veidot partnerības starp ES sievietēm uzņēmējām un uzņēmējām jaunattīstības valstīs;

III. Dzimumu līdztiesības stiprināšana tirdzniecībā: ES līmenī vajadzīgie pasākumi

22. uzstāj, ka daži ES tirdzniecības politikas elementi, piemēram, TIA sadaļas un VPS+ un tās uzraudzība, var palīdzēt veicināt un sargāt cilvēktiesības, tostarp dzimumu līdztiesību, darba ņēmēju tiesības un vides aizsardzību; uzstāj, ka ES tirdzniecības nolīgumos vajadzīgi saistoši un izpildāmi noteikumi, kas nodrošinātu cilvēktiesību, tostarp dzimumu līdztiesības, ievērošanu un vides un darba tiesību aizsardzību, kā arī gādātu, ka ES tirdzniecības politika atbilst Savienības vispārējiem mērķiem — panākt ilgtspējīgu attīstību, nabadzības samazināšanu un dzimumu līdztiesību;
23. aicina ES un dalībvalstis nodrošināt, ka ES tirdzniecības politika pilnībā saskan ar IAM uzdevumiem, jo īpaši 5. mērķi par dzimumu līdztiesību, un stratēģisko iesaisti dzimumu līdztiesības jomā 2016.–2019. gadam;
24. pauž nožēlu par to, ka ES tirdzniecības stratēģijā “Tirdzniecība visiem” nav minēta dzimumu līdztiesība; atzinīgi vērtē to, ka 2017. gada 13. septembra ziņojumā par stratēģijas “Tirdzniecība visiem” īstenošanu ir aplūkots dzimumu līdztiesības aspekts tirdzniecībā un norādīts, ka ES lēmumu veidotājiem ir svarīgi uzlabot savu izpratni par tirdzniecības instrumentu ietekmi uz dzimumu līdztiesību; aicina Komisiju šo dimensiju ņemt vērā stratēģijas “Tirdzniecība visiem” vidusposma novērtējumā un nodrošināt, ka ES tirdzniecības un investīciju politikā tiek iekļauta un maģistrālizēta dzimumperspektīva, jo tādejādi tiktu maksimāli palielināti visu cilvēku ieguvumi no tirdzniecības iespējām; atgādina, ka tirdzniecības politika varētu palīdzēt sekmēt dzimumu līdztiesību starptautiskā mērogā un būtu jāizmanto kā instruments, ar ko uzlabot sieviešu dzīves un darba apstākļus, lai tie būtu tādi paši kā vīriešiem, piemēram, ar atbalstu darba samaksas dzimumšķirtnes samazināšanai, veicinot kvalitatīvāku darbvieta izveidi sievietēm;
25. aicina Komisiju, Padomi un dalībvalstis nodrošināt, ka ES tirdzniecības nolīgumu publiskā iepirkuma noteikumiem ir pozitīva ietekme — īpaši dzimumperspektīvā; aicina Komisiju arī turpmāk atbalstīt MMVU piekļuvi publiskajam iepirkumam un izstrādāt īpašus pasākumus tādu MMVU atbalstam, kuru īpašnieces ir sievietes; aicina iekļaut noteikumus, kuru mērķis ir pretendentiem, arī no trešām valstīm, vienkāršot procedūras un palielināt pārredzamību; aicina vairāk sekmēt sociāli un vidiski atbildīgu publisko iepirkumu, ņemot vērā mērķi nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret sievietēm un vīriešiem un vienādu darba samaksu vīriešiem un sievietēm un sekmēt dzimumu līdztiesību, kam par pamatu izmantojama pieredze ar *Chile Compras* ilgtspējīga publiskā iepirkuma noteikumiem;
26. aicina Komisiju un Padomi tirdzniecības nolīgumos veicināt apņemšanos patiešām pieņemt, saglabāt un īstenot dzimumu līdztiesības tiesību aktus, noteikumus un politiku, tostarp aktīvus pasākumus, kas nepieciešami, lai visos līmeņos sekmētu dzimumu līdztiesību un sieviešu iespēcinātību;

27. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos nodrošināt, ka tirdzniecības sarunās par pastāvošā ES un Čīles asociācijas nolīguma modernizāciju pirmo reizi ES vēsturē tiks iekļauta īpaša sadaļa par dzimumjautājumiem un tirdzniecību; uzsver, ka Parlaments ir jāinformē par šīs sadaļas saturu; aicina Komisiju un Padomi veicināt un atbalstīt īpašas dzimumjautājumu sadaļas iekļaušanu ES tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumos, par pamatu izmantojot tādus pastāvošus piemērus kā Čīles un Urugvajas un Čīles un Kanādas BTN, un nodrošināt, ka tajā tiek īpaši paredzētas saistības veicināt dzimumu līdztiesību un sieviešu iespēcinātību; aicina veicināt starptautiskās saistības sieviešu tiesību, dzimumu līdztiesības, dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas un sieviešu iespēcinātības jomā visos ES tirdzniecības nolīgumos, balstoties uz Pekinas Rīcības platformu un IAM; aicina tirdzniecības nolīgumos iekļaut arī noteikumus, kas nodrošinātu, ka to institucionālās struktūras garantē regulārus atbilstības novērtējumus, saturīgas diskusijas un informācijas un paraugprakses apmaiņu dzimumu līdztiesības un tirdzniecības jomā, piemēram, visos attiecīgo administrāciju līmeņos iekļaujot sievietes un dzimumu līdztiesības ekspertus, tostarp tirdzniecības sarunu grupās, apvienotajās komitejās, ekspertu grupās, vietējās konsultantu grupās, apvienotajās padomdevējās komitejās un strīdu izšķiršanas struktūrās;
28. aicina Komisiju, Padomi un dalībvalstis veicināt daudzpusējas vienošanās, kas paplašinātu aizsardzību, ko nodrošina dzimumsensitīvi ES tiesību akti, piemēram, Konfliktizrakteņu regula;
29. aicina Eiropas Investīciju banku (EIB) nodrošināt, ka uzņēmumiem, kuri piedalās EIB līdzfinansētajos projektos, ir pienākums ievērot vienādas darba samaksas un samaksas pārredzamības principu un dzimumu līdztiesības principu, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2006/54/EK¹;
30. ir pārliecināts, ka *CEDAW* ir ļoti svarīga visās politikas jomās, arī tirdzniecībā; uzsver, ka visas dalībvalstis ir pievienojušās *CEDAW*; tāpēc aicina Komisiju tirdzniecības nolīgumos iekļaut atsauci uz *CEDAW* un rīkoties, lai ES varētu pievienoties tai un to ratificēt; aicina dalībvalstis dzimumu līdztiesības principu iekļaut savās tiesību sistēmās, atceļot visas diskriminējošās tiesību normas un pieņemot atbilstīgas normas, kas aizliedz sieviešu diskrimināciju;
31. aicina ES nodrošināt, ka tirdzniecības nolīgumos tiek iekļauti noteikumi, kuru pamatā ir darba pamatstandarti un SDO konvencijas; aicina Komisiju kopā ar dalībvalstīm strādāt pie tā, lai ratificētu un īstenotu šīs konvencijas, sevišķi Konvenciju Nr. 189 par pienācīgu darbu mājražotniecībā nodarbinātajām personām un Konvenciju Nr. 156 par darba ņēmējiem, kam ir ģimenes pienākumi, jo tajās vispārēji skatītas darba ņēmēju vajadzības, un nodrošināt, ka tirdzniecības nolīgumos tiek iekļautas sociālās tiesības, nediskriminēšana un vienlīdzīga attieksme; aicina Komisiju, Padomi un dalībvalstis turpināt darbu SDO ietvaros, lai īstenotu šīs konvencijas un stiprinātu starptautiskos pienācīga darba standartus globālajās vērtības ķēdēs, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm; atgādina, ka šo standartu un konvenciju faktiskā īstenošana pozitīvi ietekmē sieviešu darba apstākļus ES un trešās valstīs; aicina Komisiju nodrošināt, ka ES un citu partneru tirdzniecības nolīgumi palīdz izskaust tādas prakses kā darbinieku, īpaši sieviešu, ekspluatācija;

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Direktīva 2006/54/EK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp.).

32. aicina Komisiju nodrošināt, ka visā tirdzniecības partneru teritorijā, īpaši EPZ, tiek piemēroti sociālie un vides standarti, jo sevišķi darba tiesības, ko paredz BTN un autonomie režīmi;
33. uzsver, ka ir svarīgi uzraudzīt ES vispārējās preferenču shēmas (VPS) un VPS+ īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz pamatkonvenciju īstenošanu; atgādina, ka VPS+ konvencijas ir arī 1979. gada Konvencija par jebkādas sieviešu diskriminācijas izskaušanu, Konvencija Nr. 111 par diskrimināciju nodarbinātībā un profesijā, kā arī Konvencija Nr. 100 par vienlīdzīgu samaksu vīriešiem un sievietēm par līdzvērtīgu darbu; uzsver, ka šādu konvenciju ievērošana un īstenošana sekmē dzimumu līdztiesību; atzīst, ka VPS un VPS+ ir vērtīgi instrumenti, ar ko sekmēt cilvēktiesību ievērošanu; aicina Komisiju rast risinājumus, kā šīs sistēmas uzlabot, piemēram, pastiprinot prasību likvidēt sieviešu tiesisko diskrimināciju, un arī turpmāk sasaistīt ekonomiskus stimulus ar pamata cilvēktiesību un sievietēm īpaši svarīgu vides un darba konvenciju īstenu pieņemšanu, īstenošanu un atbilstīgu uzraudzību; šajā sakarā atzinīgi vērtē Komisijas veikto VPS vidusposma novērtējumu;
34. aicina Komisiju, Padomi un dalībvalstis PTO līmeņa sarunās nodrošināt, ka, izstrādājot jaunus noteikumus un nolīgumus, kā arī īstenojot un pārskatot pastāvošos nolīgumus, uz kuriem attiecas PTO Tirdzniecības politikas pārbaudes mehānisms, pienācīgi tiek ņemta vērā dzimumu līdztiesība, visā PTO sarunu procesā tiek nodrošināta lielāka pārredzamība un pašreizējās un turpmākajās sarunās tādās jomās kā lauksaimniecība, zivsaimniecība, pakalpojumi un e-komercija tiek ņemta vērā dzimumperspektīva; turklāt aicina Komisiju, Padomi un dalībvalstis aizsargāt un sekmēt sieviešu pozīciju globālajās vērtības ķēdēs (pilnīgi izmantojot tādus PTO instrumentus kā tirdzniecības atvieglošanas nolīgumi), izstrādāt spēju veidošanas programmas un rīkot regulāras ekspertu diskusijas un paraugprakses apmaiņu, atbalstīt ar dzimumjautājumiem saistītu pasākumu pieņemšanu PTO administratīvajā struktūrā un, konkrētāk, nodrošināt, ka PTO sekretariātam ir tehniskās spējas veikt tirdzniecības noteikumu dzimumaspekta analīzi (tostarp spējas visos darba posmos veikt dzimumu ietekmējuma novērtējumus, piemēram, kvantitatīvus pētījumus par sievietēm, kas izmanto tehnisko palīdzību); visbeidzot, aicina Komisiju, Padomi un dalībvalstis izmantot PTO instrumentus, lai risinātu dzimumjautājumus gan savās tiesību normās, gan notiekošajās tirdzniecības sarunās, kā arī atbalstīt labāku sadarbību starp PTO un citām starptautiskajām organizācijām, piemēram, *UNCTAD*, *UN Women* un SDO, kuras mērķis ir veicināt iekļaujošu starptautisko tirdzniecību, sieviešu tiesības un līdztiesību;
35. aicina Komisiju atbalstīt starptautiskos centienus sekmēt dzimumperspektīvas iekļaušanu tirdzniecības politikā un programmās, piemēram, Starptautiskā Tirdzniecības centra (*ITC*) iniciatīvu *She Trades*, kuras mērķis ir līdz 2020. gadam panākt viena miliona sieviešu uzņēmēju satikšanos ar tirgiem¹, un šajā sakarā mudina starptautiskā līmenī apmainīties ar paraugpraksēm, ko dzimumresponsīvas politikas un programmu jomā izmanto tādas organizācijas un struktūras kā PTO, *ITC* un ANO;
36. aicina Komisiju attiecībā uz BTN nostiprināt KSA un pienācīgas pārbaudes pienākumu, ievērojot ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām un ESAO pienācīgas pārbaudes vadlīnijas; mudina ES brīvās tirdzniecības nolīgumos nostiprināt KSA un ņemt vērā pienācīgu pārbaudi un mudina PTO savā tirdzniecības politikā ņemt vērā dzimumu līdztiesību; turklāt uzsver, ka ir svarīgi šim jautājumam pievērsties arī citās starptautiskās un daudzpusējās organizācijās un forumos, piemēram, ANO,

---

¹ <http://www.intracen.org/itc/women-and-trade/SheTrades/>.

Pasaules Bankā un ESAO; atgādina, ka 2010. gadā Parlaments pieprasīja uzņēmumiem publicēt pārskatus par KSA jomā sasniegto un aicināja ieviest pienācīgas pārbaudes prasības visiem uzņēmumiem un konsolidēt KSA koncepciju; tāpēc atzinīgi vērtē to, ka saskaņā ar Direktīvu par nefinanšu informācijas atklāšanu no 2017. gada lieliem uzņēmumiem ir pienākums atklāt nefinansiālu un daudzveidības informāciju;

37. uzsver, ka ir jāuzlabo rīcības kodeksi, marķējumi un taisnīgas tirdzniecības shēmas un ir jānodrošina atbilstība starptautiskajiem standartiem, piemēram, ANO Vadošajiem principiem uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, ANO Globālajam līgumam un ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem;
38. aicina ES nodrošināt, ka par tirdzniecības politiku un sarunām atbildīgo ES iestāžu sekretariātiem ir zināšanas un tehniskās spējas, kas vajadzīgas, lai visā sarunu procesā no sākuma brīža līdz piemērošanai un novērtēšanai iekļautu dzimumperspektīvu; atzinīgi vērtē to, ka Tirdzniecības ĢD struktūrā iecelts dzimumjautājumu fokusētājs, kura pienākums ir uzraudzīt, vai ES tirdzniecības nolīgumos tiek ņemts vērā dzimumaspekts, un gādāt par dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu ES tirdzniecības politikā; prasa, lai Komisija sniedz dzimumjautājumu apmācību vai izmanto apmācību, ko sniedz, piemēram, *UNCTAD*, lai ierēdņi un sarunvedēji izprastu ar dzimumu līdztiesību un tirdzniecību saistītos jautājumus; aicina dalībvalstis savās tirdzniecības ministrijās visu līmeņu amatos pieņemt darbā sievietes; aicina starptautiskās organizācijas, piemēram, PTO, Pasaules Banku, SVF un SDO, veicināt sieviešu vienlīdzīgu pārstāvību iekšējās struktūrās, īpaši vadošajos amatos; aicina Komisiju, Padomi un dalībvalstis aktīvi iesaistīties centienos rīkot regulāras diskusijas un pasākumus dzimumjautājumu un tirdzniecības jomā un tos atbalstīt;
39. aicina Komisiju un Padomi tirdzniecības nolīgumos veicināt saistības nodrošināt un uzlabot sieviešu līdzdalību lēmumu pieņemšanas struktūrās gan publiskajā, gan privātajā sektorā;
40. aicina Komisiju un Padomi tirdzniecības sarunas risināt pārredzami, pilnīgi ievērot paraugpraksi, kas izstrādāta citās sarunās, un nodrošināt, ka visos sarunu posmos Parlaments tiek laikus un regulāri informēts; aicina sarunu grupās nodrošināt dzimumu līdzsvaru, lai tās varētu pilnībā ņemt vērā visus tirdzniecības nolīgumu dzimumaspektus; aicina ES un dalībvalstis gan ES, gan PTO līmenī tirdzniecības jautājumu apspriešanā panākt iekļaujošu līdzdalību, tostarp sieviešu tiesību organizāciju, arodbiedrību, pilsoniskās sabiedrības un attīstības organizāciju līdzdalību, un uzlabot pārredzamību Eiropas iedzīvotājiem, izvirzot iniciatīvas un publicējot informāciju, kas attiecas uz sarunām;
41. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka mērķim panākt dzimumu līdztiesību tiek piešķirta īpaša uzmanība attīstības sadarbībā un ka tas tiek maģistralizēts palīdzības programmās, īpaši tajās, kas saistītas ar tirdzniecības atbalsta stratēģiju; aicina ES darīt pieejamu lielāku finansējumu ar dzimumu līdztiesību un sieviešu profesionālo apmācību saistītajām sadarbības programmām; aicina Komisiju finansiāli un ar spēju veidošanu atbalstīt vismazāk attīstītās valstis, lai palielinātu saskaņotību starp tirdzniecību, attīstību un cilvēktiesībām, tostarp dzimumu līdztiesību; uzsver, ka ilgtspējīgas attīstības programmā un tās finansējumā jāņem vērā nodokļu ieņēmumu samazināšanās, ko izraisījuši tarifu samazinājumi;
42. aicina Komisiju veicināt sieviešu uzņēmējdarbību jaunattīstības valstīs, īpaši pievērsties tām valstīm, kurās sievietēm salīdzinājumā ar vīriešiem ir lielāki šķēršļi,

kas liedz saņemt kredītu, izmantot infrastruktūru un piekļūt ražošanas līdzekļiem;

43. aicina Komisiju izvērtēt iespēju izstrādāt pirmsstažēšanās apmācību programmas pakalpojumu sniedzējiem, darba devējiem, darbaspēka speciālistiem un citām nozares ieinteresētajām pusēm, kas tiem pavērtu iespēju veidot tīklus ar līdzbiedriem visā ES un mācīties no dažādiem sekmīgiem programmu piemēriem, lai galu galā radītu labvēlīgus apstākļus sieviešu līdzdalībai brīvās tirdzniecības nolīgumu dotajās iespējās;
44. aicina Komisiju un dalībvalstis tādās jomās kā izglītība un arodmācības kopīgiem spēkiem pieņemt politiku, kas sekmētu lielāku dzimumu līdztiesību eksporta radīto nodarbinātības iespēju sadalījumā;
45. aicina Komisiju un Padomi tirdzniecības nolīgumos veicināt apņemšanos īstenot divpusējas sadarbības pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot sieviešu iespējas un apstākļus, kas ļautu pilnībā gūt labumu no šo nolīgumu sniegtajām iespējām, un tāpēc — kā arī nolūkā iedibināt un atvieglot sadarbību — izveidot apvienoto tirdzniecības un dzimumjautājumu komiteju un uzraudzīt piemērošanu, nodrošinot, ka pienācīgi ir iesaistītas privātā sektora ieinteresētās puses, tostarp eksperti un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas darbojas dzimumu līdztiesības un sieviešu iespēcinātības jomā, un garantējot plašu kopienu un nozaru pārstāvību, izmantojot piekļūstamus apspriešanās līdzekļus (piemēram, tiešsaistes diskusijas), ne tikai strukturētus dialogus;
46. aicina Komisiju sīkāk izpētīt, kā ES politika un tirdzniecības nolīgumi var veicināt sieviešu ekonomisko iespēcinātību un sieviešu līdzdalību tādās jomās kā zinātne, tehnoloģija, inženierzinātnes un matemātika (*STEM*) un kā varētu novērst dzimumšķirtnes attiecībā uz piekļuvi jaunām tehnoloģijām un to izmantošanu;

o

o o

47. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.